

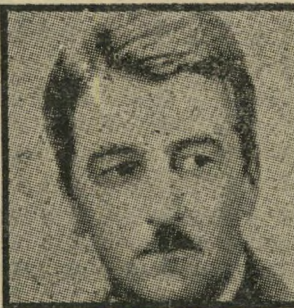
יזהר הינו דמגוג - אומר פרופסור שקד * „סימין קריאה“ מלין

שכר סופרים * כל מושמצי סטיינבק * האישי שראה 45 אלף

סרטים * השתתף בטומו הגדול של חלוקת מענקים לסופרים

קנרד לורנץ

יליאם פולקנר

זיוה זיב

כריסטופר אישרוד

ס. יזהר

על העוקם

מי מריבה

הכאריזמה של יזהר

צפוי היה שמתקפתו הכאריזמטית של ס. יזהר על „המעגנים“ (נמר של ניר, העולם הזה 2008) לא תעבור בשתיקה. ואכן, כעבור ימים ספורים, נורתה הירייה הראי שונה לעבר ס. יזהר. היה זה פרופסור גרשון שקד (אוניברסיטת ירושלים) שהגיב בתוסף לסיפור בשידורי ישראל. בין שאר הדברים, אמר הפרופסור שקד: „...יזהר, בכל החוויות הללו, נתפס הולך לדמגוגיה... הייתי רוצה להפריד בין טיעון ענייני לבין טיעון דמגוגי. הוא יוצא מחוץ נקודת-ראות מכלילה כדי לכסות על האמת. הוא רץ אחר זנבה של כל הברקה, כדי לכבוש את לב הקהל על חשבון האמת... העובדה שאתה חוזר על דבר עשרים פעם אינה עושה את הדבר עצמו נכון יותר, אמתית יותר והוגן יותר. ואני מצטער שזו דרך הטיעון שמר סמילנסקי העלה בפנינו...“

באותה מידה ניתן לומר שכל הסיפור העברית היא אוסף של גראפומנים. משום שיש הרבה מאוד גראפומנים בסיפורת העברית. באותה מידה אפשר לומר שכל העיתון נאים שקרים, מאחר שיש עיתונאים משקרים. צר לי לומר: זאת איננה שיטה, איננה גישה, ואני מצפה לפחות לבהירות של מחשבה ולא לדמגוגיה ממוללת...“

יותר מזה, אני גם הייתי מוותר על הבז ונימת האירוניה, כימעט הסלידה, של האדון הסופר. שעד כמה שידוע לי: כמורה לסיפורת הוא משמש גם כמבקר, משום שמי שקורא ספרות יודע שאלף דרשות של יופי על כל תג בסיפור של עגנון, הוא בבחינת מבקר, שלא העלה את דבריו על הכתב... הנימה הזאת (של יזהר) איננה נראית לי, ובעיקר שהיא אינה קוראת לאנשים בשמם, ובייחוד שהיא מוציאה דברים מהקשרם, ובייחוד שאיננה עומדת על הישגים חשובים שיש לאנשים מסויימים לפי כוחם. אלא שהוא רק משמיצה לגופו של דבר, ואם בא יזהר להצביע על הדיגראדיה הנוסטלגית הזאת שהיא מצוייה סביבנו, טוב עשה. ואם לצורך זה הוא הכליל והשמיץ ואמר דברים שאינם לגופו של עניין, מוטב היה שהדברים לא היו נאמרים, משנאמר...“

* גראפומן — (1) „משוגע לכתיבה“; מדבה בכתיבה ספרותית, אף אם הוא משולל כל הכשרה לכך. (2) מגבב דברים בלי תוכן ממשי — מילון עברית-לועזי.

1. מי צריך הסברה מוסיקלית?
נדיר למצוא ברדידות המפוטטת של מישדריהרדיו, החל ב„אהוד מנור מגיש...“ וכלה במילים שמנסות לגעת, מישדריהרדיוס שראוי להאזין לו. כזה היה המישר מי צריך הסברה מוסיקלית? שנערך כוויכוח, בלויית הדגמות, בין מנהלת מדוריהמוסיקה ברדיו, מיכל זמורה, לבין דן בן-אמוץ ובהשתתפות קהל.

2. שיחה תת-תיקנית
אחת לחודש, בלי-השבת נצמדים תושבי ישראל למסך הקטן, בתיקווה שזה יגאל אותם ממצוקותיהם התרבותיות. פעם מביאים את עמוס עוז, שיבצע פנטומימה מילולית בוסר שזכו ליטול תשעה קבין של חוכמה. ובאחד מלילות-שבת אלה לא נפקד מקומה של מיסלצת אמנותית הקוייה מולטימדית.

4. המיפעל לסיבסוד ספרי-מופת
לפני כמה שנים, הקימה המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות מיפעל לתרגום ספרי-מופת. מטרת המיפעל היתה להביא לקורא הישראלי את ניכסי הספרות-העולמית, שטרם תורגמו לשפת-הנביאים.

לאחרונה מתנהל בעיתונות ויכוח בין יורם ברזנובסקי (עורך מדוריהסיפורת ב"הארץ) לבין בועז עברון (מהמיפעל לתרגום ספרי-מופת), בנושא מדיניות מיון ספרי-המופת הראויים לתרגום. מבלי להיכנס לעומקו של ויכוח זה, ראוי לציין, כי בין חמשת ספרי-המופת שהוצגו בשנה האחרונה, שני ספרים ראויים בעברית כבר קודם לכן: אייפהנגווינים לאנאטול פראנס, בהוצאת הקיבוץ-המאוחד (שזכה גם למדודות-כיס בהוצאת מעריב); הספר השני — הנפילה, גלות ומלכות של אלבר קאמי בהוצאת ספרית-פועלים. עליידי מימון חלק מן ההוצאות הכרוכות בשתי מהדורות-שניות אלה, עלול להיווצר רושם שהמיפעל לתרגום ספרי-מופת מסבסד מר"לים בצורה סמוייה.

אם מדובר במיפעל לתרגום ספרי-מופת, מן הראוי לציין שקיים בישראל עוד מיפעל לתרגום ספרי-מופת על חשבון כספי הציבור: מוסד ביאליק, הנמצא בבעלות הסוכנות-היהודית. וכבר אמר קוהלת: „עשות ספרים הרבה אין קץ.“

בחטף

בכתיבה „סימין קריאה“ (חוברת 2, מאי 1973) פורסמה סאטירה מאת זיוה זיב בשם „הפינחס פתוח והיד רשומת“ (מיכתבי פינחסון בונאפרטה לרקפת)

קאבארט ספרותי

כריסטופר אישרוד, דאנדייפה-נפש, נולד באנגליה, התגורר בגרמניה בשנות עליית היטלר לשלטון. היגר ערב המלחמה-העולמית לארצות-הברית, ושימש בה שנים רבות כפרופסור.

אישרוד נתפרסם לראשונה בעולם-הסיפורת כדידו האינטמי של המשורר החשוב זה. ה. אודן. את חוויות ברלין שלו קיבץ אישרוד בכמה ספרים, כשהבולט ביניהם פרידה מברלין (עם עובד, סיפריה לעם, בתרגום אמציה פורת, 192 עמודים). ספר זה נתגלה לעולם הרחב רק כשלושים שנה לאחר פירוטו הראשון (1939), וזאת בשל מכת הנוסטלגיה שנתלה על תרבות המערב. החיפוש אחר נושאים מלאי-נוסטלגיה הביא את פרידה מברלין לגירסה מוסיקאלית מפוארת, בשם קאבארט.

פרידה מברלין כתוב בגוף-ראשון, ומעלה את בעיותיו ותחויותיו של אישרוד יוצא-הדופן בברלין, בצורה ארכנית ומשמעממת לקורא בן-זמנו. מצויים בספר כמה מומנטים מעניינים, על תהליך התבהמות החברה הגרמנית בראשית שנות-השלושים. אלא שתי אורים מוצלחים מאלה זכו להתפרסם לאחרונה בעברית (תוף הפח של גינטר גראס, ותמונה קבוצתית עם גברת להיינריך בל).

עטיפת-הספר, מעשה ידי לינדה זנדהאו, משכנעת יותר מתוכנו.